
Rezolucja.

Przegląd Historyczny 42, 287-288

1951

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

podkreślona przez Prezydenta Bieruta na VI Plenum Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, a także w referacie ministra Jakuba Bermana na sesji teoretycznej, poświęconej pracom J. W. Stalina o językoznawstwie. Znaczenie tej tradycji stanęło przed nami w świetle prawdy historycznej, której poznanie zapewni odkrywczą metoda materializmu dialektycznego i historycznego. Sesja wykazała pilną potrzebę krytycznego prze-wartościowania historiografii okresu Oświecenia i odrzucenia wszystkich jej fałszów i błędów. Sesja wykazała również pilną potrzebę podjęcia lub pogłębienia gruntownych badań nad wieloma zagadnieniami okresu, nad walką z uciskiem w tym wieku, nad przemianami w bazie ekonomicznej i kształtowaniem się początków układu kapitalistycznego, nad literaturą i nauką okresu, nad przemianami w ustroju państwa i prawa, nad ruchem plebejskim i zaczątkiem dążeń rewolucyjnych, które znalazły swój wyraz w radykalnym nurcie Insurekcji Kościuszkowskiej.

Ze względu na szczególne znaczenie tych badań trzeba wyrazić przekonanie, że badania nad okresem polskiego Oświecenia, prowadzone na gruncie materializmu historycznego, będą musiały być nadal rozwijane przez historyków polskich — w ramach nowej organizacji naszej nauki.

Na zakończenie Sesji zebrani uchwalili następującą rezolucję:

REZOLUCJA

Zebrani na Sesji Naukowej Polskiego Oświecenia, zorganizowanej w ramach prac I Kongresu Nauki Polskiej i Obchodu Kołłątajowskiego w dniach od 3 do 5 marca 1951 roku, przedstawiciele wszystkich gałęzi nauki historycznej i badań literackich, nauczycielstwa i kół naukowych młodzieży akademickiej, w pełnym zrozumieniu wielkich zadań stojących przed polską humanistyką w okresie budowy podstaw socjalizmu w Ludowej Polsce, stwierdzają, iż w swej pracy badawczej i nauczycielskiej, w swym samokształceniu i upowszechnianiu wiedzy w najszerszych masach ludowych dołożą wszelkich sił do zgłębienia, utrwalenia w świadomości społecznej naszego narodu i upowszechnienia szczytnych tradycji postępowych okresu Oświecenia w Polsce.

Znaczenie tych tradycji, dobitnie uwydatnione w przemówieniach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bolesława Bieruta na VI plenarnym zebraniu Komitetu Centralnego PZPR i ministra Jakuba Bermana na sesji teoretycznej poświęconej pracom Józefa Stalina o językoznawstwie, stanęło przed uczestnikami sesji w pełnym świetle prawdy historycznej, którą zapewnia odkrywczą metoda materializmu dialektycznego i historycznego.

Sesja wykazała pilną potrzebę krytycznego przewartościowania dotychczasowego dorobku historiografii poświęconej okresowi Oświecenia i odrzucenia wszystkich jej fałszów i błędów.

Sesja wykazała niemniej pilną potrzebę podjęcia lub pogłębienia gruntownych badań nad wieloma zagadnieniami okresu, nad walką z uciskiem i wyzyskiem feudalnym mas chłopskich i mieszczaństwa, nad przemianami w bazie ekonomicznej i kształtowaniem się początków układu kapitalistycznego, nad literaturą i nauką okresu, nad przemianami w ustroju państwa i prawa, nad ruchem plebejskim i początkiem dążeń rewolucyjnych, które znalazły swój wyraz w radykalnym nurcie Insurekcji Kościuszkowskiej.

Przeświadczeni o szczególnym znaczeniu tych badań, opracowań naukowych i popularnych, nowych podręczników akademickich i szkolnych, wielu wydawnictw źródłowych i pomocniczych, uczestnicy Sesji wyrażają przekonanie, iż badania nad okresem polskiego Oświecenia, prowadzone na gruncie materializmu historycznego, cieszyć się będą nadal poparciem Rządu Ludowego i wszystkich zainteresowanych instytucji z Polską Akademią Nauk na czele.

Sesja wyraża przekonanie, że pod egidą Polskiej Akademii Nauk winien ulec pogłębieniu nurt badań planowanych i zespołowych, jako zapewniający rzetelne i twórcze osiągnięcia, który to nurt znajduje dzisiaj swój wyraz szczególnie w działalności państwowych instytutów naukowo-badawczych: Badań Literackich i Sztuki — i winien objąć wszystkie te instytucje badawcze, które powstają w toku doniosłej akcji przebudowy polskiej nauki i oświaty.